

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВИЩИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

97 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
вищого державного навчального закладу України
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

15, 17, 22 лютого 2016 року

Чернівці – 2016

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали 97 – її підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (Чернівці, 15,17,22 лютого 2016 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2016. – 404 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 97 – її підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (Чернівці, 15, 17, 22 лютого 2016 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція – професор, д.мед.н. Бойчук Т.М., професор, д.мед.н. Івашук О.І., доцент, к.мед.н. Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

доктор медичних наук, професор Кравченко О.В.

доктор медичних наук, професор Давиденко І.С.

доктор медичних наук, професор Дейнека С.Є.

доктор медичних наук, професор Денисенко О.І.

доктор медичних наук, професор Заморський І.І.

доктор медичних наук, професор Колоскова О.К.

доктор медичних наук, професор Коновчук В.М.

доктор медичних наук, професор Гринчук Ф.В.

доктор медичних наук, професор Слободян О.М.

доктор медичних наук, професор Тащук В.К.

доктор медичних наук, професор Ткачук С.С.

доктор медичних наук, професор Тодоріко Л.Д.

ISBN 978-966-697-627-0

© Буковинський державний медичний
університет, 2016

прослідковується використання присвійної форми епонімів, що закінчується на 's. Але Словник Дорланда відображає тенденцію відсутності традиційних присвійних форм англійської мови для термінів-епонімів. Тобто, аналізуючи терміни ми усвідомлювали, що хоча відсутність присвійних форм стає дедалі загальнішою, але в жодному разі не універсальною. Деякі англійські медичні терміни, як, наприклад, Apgar score (Апгар шкала), ніколи не мали присвійної 's, а поряд з цим для таких термінів-епонімів, як Christmas disease (Крістмас хвороба або фактор) та Down syndrome (Дауна синдром), відсутність присвійної форми є фактично історичною необхідністю.

Борисюк А. С.

ТРЕНІНГ СТАНОВЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА

*Кафедра психології та соціології
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Соціально-психологічний тренінг – це особлива форма групової роботи з власними можливостями, обмеженнями, принципами, правилами і проблемами. За своєю суттю він є формою навчання, набуття нових навичок, засвоєння інших психологічних можливостей. Особливість такої форми навчання полягає в тому, що той, хто навчається, займає в ній активну позицію, а набуття навичок відбувається в процесі проживання, особистого досвіду поведінки тощо.

Зважаючи на те, що тренінгові форми роботи успішно використовуються у психотерапії, консультуванні, психокорекції, навчанні, цілі тренінгу можуть бути різноманітними, охоплювати різносторонні процеси, що відбуваються в групі впродовж тренінгового заняття та після його завершення. Розмаїття цілей зумовлено й тим, що вони ставляться у межах різних концептуальних підходів, шкіл, напрямів.

На нашу думку, здійснювати впливи, що спрямовані на становлення професійної ідентичності, доцільно в групі. Груповий фактор дає особистості додаткові можливості розвитку емпатії, комунікативних якостей, набуття навичок поведінкового аналізу, формування навичок приймати новаторські рішення в стандартних та нестандартних ситуаціях, розвитку навичок генерування ідей, відповлення реалістичності світовідчуття, сприяє саморозкриттю та кращому саморозумінню, покращенню рівня самоусвідомлення власних якостей та властивостей, умінь та навичок. Така організація навчальної діяльності сприяє обміну думками, позиціями, цінностями, досвідом учасників, дає змогу ознайомитися з різними, часто протилежними думками, сформулювати толерантне ставлення, усвідомити власну позицію щодо низки різноманітних питань. Вирішуючи складні суперечливі ситуації в умовах тренінгу, студенти мають можливість спостерігати за різноманітними поведінковими виявами учасників групи в низці ситуацій і, відповідно, отримати хороший досвід щодо їх вирішення та використовувати набутий досвід у майбутньому.

Тренінгова програма для майбутніх лікарів „Подорож у пошуках професійної ідентичності” розроблялась з метою забезпечити оптимальні умови для особистісного розвитку і професійного зростання студентів у режимі добровільної, не обов’язкової участі в позааудиторній роботі. Інтегративною метою проведення тренінгу є сприяння оптимізації становлення професійної ідентичності майбутніх медиків, що здійснюється у контексті самопізнання, самоаналізу, особистісного зростання, дослідження психологічних феноменів, притаманних професії та власних реакцій на них, експериментів із професійно-рольовим функціонуванням тощо. Завдання, які ми ставили, умовно можна поділити на 3 групи: завдання самодослідження, самодіагностики та усвідомлення; завдання формування, навчання та тренування; завдання перевірки, експериментування та самооцінювання. Функції ведучого: організаційна, мотивуюча, інформаційна, стимулююча, психотерапевтична, корекційна.

Тож тренінг становлення професійної ідентичності допомагає оволодіти новими прийомами особистісного та професійного зростання, розширює уявлення про майбутню професійну діяльність, про себе як майбутнього професіонала, про належність до професійної спільноти.

Бронських С.В.

СТАДІЇ ЯКІСНОГО ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ТРАДИЦІЙНОГО СЮЖЕТНО-ОБРАЗНОГО МАТЕРІАЛУ

*Кафедра іноземних мов
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Двадцять століття характеризується тенденцією до значних естетичних та змістових змін традицій рецепції легендарно-міфологічного матеріалу. На думку А. Нямцу, теоретичне осмислення даних тенденцій потребує: по-перше, знання об’ємного історико-літературного матеріалу з точки зору синхронії та діахронії його становлення та функціонування; по-друге, дослідження діалектичного характеру взаємодії традиційного та оригінально-авторського в новому літературному варіанті із урахуванням об’єму загальнокультурної пам’яті даної структури; по-третє, осмислення багатобічного впливу факторів соціально-ідеологічного, національно-історичного та морально-психологічного порядку на характер переосмислення використаного зразка; по-четверте, установлення ступеня оригінальності трансформації загальновідомої структури з точки зору закономірностей світового та конкретно-національного літературного процесів та їх домінуючих тенденцій: по-п’яте, розгляд впливу нормативних принципів пануючого літературного напрямку та творчих методів даної

епохи на характер переосмислення матеріалу; по шосте, урахування творчої індивідуальності письменника, своєрідності його світогляду, стилю тощо.

Більшість традиційних структур піддаються різним структурно-змістовим контамінаціям. Тому потрібно їх розглядати в контексті розмежування таких понять як: «протосюжет», «сюжет-зразок», «сюжет-посередник» та «традиційна сюжетна схема».

Протосюжетом є перша форма твору. До прикладу можемо взяти протосюжет «Народної книги» І. Шпіса, яка дала поштовх літературній традиціоналізації фаустівських легенд. М. Булгаков використовує даний протосюжет у своєму романі «Майстер і Маргарита». Стосовно тієї ж фаустіани сюжетом-зразком стає тільки гетевська трагедія, в якій була художньо осмислена еволюція людських знань та духовного досвіду від античності до епохи Гете. Німецький національний сюжет отримує в цій трагедії універсальне звучання, стає фактом європейського, а потім й світового культурного значення. Подальші обробки сюжету, звичай, використовують проблематику гетевського твору, продовжують сюжет, полемізують з ним, осучаснюють, об’єднують з іншими традиційними структурами. У випадку «перенаціоналізації» образу Фауста у Булгакова обов’язковою умовою є наявність схожих формально-змістових значимих проблем, ситуацій, характеристик, близькість емоційно-психологічних характеристик головних героїв. Завдяки втіленню у свого Воланда багатьох Фаустівських рис та поведінкових ремінісценцій, Булгаков органічно включає творіння однієї культури в духовну свідомість «свого» читача. Сюжет-посередник є зближеною формою сюжету-зразка, але в зовсім новій іпостасі. Літературний твір пропонує принципово нову версію традиційного-сюжетно-образного матеріалу. Процеси реміфологізації в літературі ХХ століття руйнують сталі стереотипи. Руйнування канонічної версії призводить до певного «вивертання» традиційної сюжетної схеми, а разом з цим і до зовсім іншого трактування первинної художньої задумки. Прочитання таких творів на думку А. Нямцу, потребує певного рівня художньо-естетичної підготовки реципієнта, знання використаного автором фольклорно-міфологічного та літературного матеріалу.

Сюжетні схеми можуть видозмінюватись також за рахунок включення мікроструктурних компонентів, які не вписуються у картину протосюжету і можуть вважатися предметно-смісловими анахронізмами, які створюють певну хронологічну інверсію сюжету та підпорядковуються авторській ідеї. Наступною стадією переосмислення традиційного матеріалу є персоніфікація традиційних персонажів, де якісно знижується канонізоване звучання традиційного персонажу. Автор, при цьому, намагається наблизити абстрактні міфологічні характеристики та домінанти до конкретної історичної дійсності.

Окремої уваги, на думку А. Нямцу, підлягає характерна для багатьох традиційних структур бінарна семантична опозиція, яка реалізується в дихотомічних персонажах: Дедал та Ікар, Фауст і Мефистофель, Дон Кіхот і Санчо Панса. Подібні сюжети, можна назвати «симетричними», оскільки парні персонажі, визначають характер їх літературного функціонування, виражають два світосприйняття, наявність різних типів сприйняття дійсності.

Таким чином, кожне звернення до класичного матеріалу надає йому статус традиційного. Нове обличчя старої, всім відомої колізії отримує риси свого сьогодення. Кожне звернення до традиції провокує процес міфотворчості, класичний міф стає основою для створення нового міфу.

Vakhotskyi M.M., Makovska O.O.

ENCYCLOPEDIA DICTIONARY OF EPONYMIC TERMS

*Department of Foreign Languages
Higher State Educational Institution of Ukraine
«Bukovinian State Medical University»*

Specialized dictionary has an encyclopedic nature. It means that it includes much additional information important for understanding and use of terminology in any specific field. The most important purpose of compiling specialized dictionaries is an attempt to verify and arrange the most commonly used terminology of some specific field, to give adequate and correct definitions of the terms, to start the process of supplying communication between specialists with unique terminological units, to provide standardization and unification of terms according to national and international demands in order to create a systematized information about medical terminology. It gives the possibility to make these terms a constituent part of scientific achievements in the field of medicine.

Encyclopedic dictionaries also include such items as illustrations, special lists, and historical data, and biographical information, names of persons, places and literary works which are characterized by extensive treatment of facts.

Different types of proper names are described in the dictionary of medical terms with onymic component. Among these proper names we may distinguish eponyms, toponyms (choronyms, oikonoms), hydronyms and others. The other proper names include trade marks of medicinal preparations, names of plants and animals species, less frequently used phytonyms, ethnonyms, mythonyms and theonyms etc.

All the definitions of the above-mentioned proper components of medical terms are taken from the works in onomastic research.

Structure and content of a dictionary entry mainly depends upon the type of onymic element. Traditionally eponyms constitute the greatest group of terms in medical terminology containing proper names. “An eponym can be either an item which provides a name-source for a particular place, tribe, era, discovery, or other item to be named, or it can also be an item which acts as a name-recipient”. It is important to give some information about the author of any

symptom or disorder, this data should be suggested separately from the entry itself since the definition may be considered as a completely medical notion in this case and bibliographic encyclopedic information is just a kind of additional cognitive note, e.g.: *Down syndrome (DS) or Down's syndrome – is a genetic disorder caused by the presence of all or part of a third copy of chromosome 21. It is typically associated with physical growth delays, characteristic facial features, and mild to moderate intellectual disability; also known as trisomy 21.*

[John Langdon Down, the British doctor who fully described the syndrome in 1866.]

There are many eponymic terms composed of two or more proper names: *Aarskog-Scott syndrome – is a rare disease inherited as autosomal dominant or X-linked and characterized by short stature, facial abnormalities, skeletal and genital anomalies; also known as the Aarskog syndrome, faciogenital dysplasia, shawl scrotum syndrome and faciogenital dysplasia.*

[The syndrome is named for Dagfinn, a Norwegian pediatrician and human geneticist who first described it in 1970, and for Charles I. Scott, Jr., an American medical geneticist who independently described the syndrome in 1971.]

Here the additional information (i.e. synonymic row) shows that the main figure in the description of this syndrome is the first eponym so the description reflects this information about both physicians.

In the next three-word eponymic term historical notes show that the syndrome got names of people who arranged the data about it and not those who were the first to describe it:

Wolff-Parkinson-White syndrome (WPW) is one of several disorders of the conduction system of the heart that are commonly referred to as pre-excitation syndromes. WPW is caused by the presence of an abnormal accessory electrical conduction pathway between the atria and the ventricles.

[In 1915, Frank Norman Wilson (1890 – 1952) became the first to describe the condition later called Wolff-Parkinson-White syndrome. Alfred M. Wedd (1887 – 1967) was the next to describe the condition in 1921. Cardiologists Louis Wolff (1898 – 1972), John Parkinson (1885 – 1976) and Paul Dudley White (1886 – 1973) are credited with the definitive description of the disorder in 1930].

An encyclopedic dictionary of medical terms with onymic component should be primarily focused on terms themselves and their definitions to give readers the main idea about notions and phenomena they explore; provide necessary information concerning certain lexical unit.

Вилка Л.Я.

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ У ВИКЛАДАННІ ТА НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

*Кафедра суспільних наук та українознавства
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Сьогодні використання глобальної інформаційної мережі Інтернет є досить поширеним явищем у викладанні та навчанні української мови як іноземної. Інтернет має колосальні інформаційні можливості, а також слугує вагомим засобом потрібних ресурсів як викладачу так і студенту.

Найчастіше мережа Інтернет використовується в навчанні та викладанні української мови як джерело додаткової інформації. Одне з найважливіших завдань викладача полягає у тлумаченні того, з якими цілями та в якому обсязі мають бути використані Інтернет-ресурси, так як зорієнтуватися у надзвичайно великій кількості інформації не завжди просто.

Учений М.Варшауер пропонує п'ять основних причин використання мережі Інтернет у процесі викладання іноземної мови. Він називає ці причини «живими» та виділяє серед них автентичність, грамотність, взаємодія, живучість та уповноваження. Він стверджує, що Інтернет-ресурси забезпечують недорогий та значущий метод вивчення мови в 21 столітті. Інтернет також надає можливість студентам спілкуватися 24 години на добу з носіями мови по всьому світу, що дозволяє їм покращувати знання на автономному рівні.

Серед особливостей використання мережі можна також виділити вибір сайтів, які відповідають цільовому направленню навчання та викладання української як іноземної. Корисні ресурси, що можуть бути використані на заняттях з української мови, поділяють на інформаційні та навчальні. Інформаційні сайти використовують для підбору творчих завдань, відповідних текстових документів, які можуть бути продуктивною основою при навчанні всіх видів мовленнєвої діяльності. Навчальні сайти розроблені з урахуванням знань студентів на певному рівні. Під час роботи з навчальними сайтами обирається саме той рівень складності, який відповідає рівню підготовки студентів.

Студенти, у свою чергу можуть використовувати сайти мережі Інтернет не лише як засіб пошуку інформації для навчання, але також і як засіб комунікації. Існує безліч сайтів, які пропонують спілкування з навчальною та розважальною метою удосконалення навичок говоріння.

Таким чином, використання інформаційних та навчальних Інтернет-ресурсів можна вдало інтегрувати у навчальний процес за умови відповідної інтерпретації та проводити навчальний процес ефективніше та з використанням сучасного підходу. Використання ресурсів Інтернет із текстами різного ступеня складності допоможе у формуванні навичок читання; вдосконалять навички аудіювання на основі звукових текстів та відеоматеріалів мережі Інтернет, відповідно підготовлених викладачем; удосконалять навички говоріння на основі обговорення матеріалів та покращать навички письма.

Отже, з використанням Інтернет-ресурсів можна сформувати стійку мотивацію іноземної діяльності студентів на заняттях на основі систематичного використання «живих» та сучасних матеріалів. Тому при

вивченні української мови як іноземної мережа Інтернет є не тільки джерелом інформації, але й вміщує велику кількість навчальних матеріалів, особливості використання яких сприяють покращенню та сучасному розвитку мовленнєвих навичок студентів.

Дем'янчук О.С., Рак О.М.

ЗАПОЗИЧЕННЯ ЯК ШЛЯХ ПОПОВНЕННЯ ЛЕКСИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Кафедра іноземних мов

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Запозичення в різних мовах по-різному впливали на збагачення словникового складу. У деяких мовах вони не мали значного впливу на лексику мови. В інших мовах запозичення в різні історичні епохи мали настільки істотний вплив на словниковий склад мови, що навіть службові слова, як, наприклад, займенники, прийменники, будучи запозиченими з інших мов, витіснили споконвічні службові слова. Отже, процес запозичення властивий кожній мові і є невід'ємною складовою при поповненні лексичного складу англійської мови. Таким чином, обрана тема являється важливою і сьогодні.

Актуальність теми зумовлена потребою виокремлення шляхів збагачення лексики англійської мови в середньо англійський період.

Оскільки, жива мова – явище, яке постійно зазнає змін: застаріле змінюється новим, зникає щось непотрібне, зайве. Так і для вчених, які працюють в галузі лексикології, залишається багато невирішених питань стосовно лексичного складу англійської мови.

Проблема полягає в тому, що в процесі тривалої історії свого розвитку англійська мова додала до свого лексичного складу значну кількість іноземних слів, які тим чи іншим шляхом проникли в словник. У числі цих слів є й службові слова, і словотворчі морфеми. Незважаючи на те, що в англійській мові велика кількість слів є словами запозиченими з інших мов, ця мова не втратила своєї самобутності.

З етимологічної точки зору вся лексика поділяється на споконвічну і запозичену. Запозичені слова переважно потрапляють у мову як засіб називання нових речей або раніше невідомих понять. Вони можуть також бути вторинним найменуванням вже відомих предметів і явищ.

Стосовно розвитку лексичних одиниць англійської мови, варто зауважити, що велику роль відіграли запозичення з латинської та французької мов, менший вплив мали скандинавські мови.

Запозичення латинської лексики в англійській мові пов'язано, головним чином, з трьома подіями в історії англійського народу: римським пануванням (з I по V століття н.е.), введенням християнства в Англії (VI-VII ст.) і розвитком культури в епоху Відродження (XV-XVI ст.). Вплив французької мови на англійську було особливо помітним в період французького панування в країні. Частина лексики була запозичена пізніше: після реставрації династії Стюартів і у зв'язку з французькою буржуазною революцією 1789 року. В XI ст. Англія входила до складу держави датського короля, що включала також Данію і частину Норвегії та Швеції. Цей період називають в історії періодом скандинавського завоювання Англії.

Вплив скандинавських діалектів на англійську мову виявлено не тільки у запозиченні лексики, а й в певних змінах вже існуючих слів. Науковці відмітили, що скандинавський вплив певною мірою сприяв редукції та відпаданню закінчень в англійських словах, тобто становленню аналітичного мови (аналітична мова це та, яка має таку граматичну будову, при якій зв'язок слів у реченні виражається здебільшого порядком слів і за допомогою службових слів – прийменників і сполучників).

Словниковий склад англійської мови завдяки впливу інших іноземних мов зазнав певних змін, найбільш помітними з яких є наступні:

1) з'явилося багато іноземних словникових одиниць, особливо слів, запозичених з французької, латинської та грецької мов (грецькі слова були запозичені через латинську мову). Наприклад, корінь *audio* – запозичено з латинської мови, що означає «слухати»: *auditorium, audience; phone* – запозичено з грецької мови, що означає «звук»: *phonetics, phonology*;

2) з'явилося іноземні словотворчі елементи; як правило, це афікси з латинської і французької мов: *anti-, re-, pro-, counter-, -ism-, -age-, -able-, -ous* та ін.;

3) багато слів вийшли з вжитку або змінили своє значення, наприклад, слова, які виражали поняття «річка, битва, армія, астрономія, арифметика, поезія» замінили французькі еквіваленти або запозичені через французьку мову латинські та грецькі слова «*river, battle, army, astronomy, arithmetic, poetry*», скандинавські займенники «*they, them*» витіснили застарілі слова з ідентичним значенням; під впливом скандинавських слів *sky* і *anger* англійські іменники *heaven* і *wrath* звузили своє значення;

4) з'явилося багато різностильових синонімів (переважно романського походження);

5) одним із наслідків запозичення стали етимологічні дублети, тобто це слова, спільні за походженням і тому фонетично подібні, але мають різне значення, вимову і написання. Наприклад: *catch і chase, goal і jail, channel і canal*.

Отже, досліджуючи шляхи поповнення лексики мови, відмітимо, що справді сучасний словниковий запас англійської мови налічує значну кількість запозичених слів. Але зауважимо те, що англійська мова, беручи слова з інших іноземних мов, не порушила своєї специфіки, а навпаки, збагатилася себе найкращими мовними елементами, які могла увібрати за всю історію. Будучи необмеженою ніякими «рамками», сучасна